

Didyk N. I. Preventive function of the police patrol

The article analyzes the concept of prevention of type and purpose. Prevention of latin. " prevention " - warning, prevention of criminal offenses. Determined that in legal science distinguish the following types of prevention as a general prevention - preventing the commission of criminal offenses by others; prevention private - meaning prevention (warning) commit new criminal offenses persons who have committed any criminal act. It is found that the ultimate goal of prevention is to eliminate the criminal offenses of criminal intent or intent, deprive a person determined to commit the offense. The strategic goal of prevention is to prevent effective transition plan to conduct acts. The intermediate goal is determined by the specific situation of prevention, as well as the tactical situation that arises in the application of certain preventive measures.

Investigated explanatory-preventive activities (prevention) as the strategic direction of the police. On the basis of distributions patrol police singled out preventive functions of the Department of National Preventive Police of Ukraine, namely organized within the scope of preventive and preventive activities to prevent the commission of offenses; interacts with structural units of the National Police, Ministry of Internal Affairs, other law enforcement agencies on preventive and prevention activities; provides drafting laws and other regulations and documents concerning the provision of preventive activities and preventive activities; carries out individual preventive work with those who are on prophylactic registration in subordinate units; prevent children committing offenses organizes individual preventive work with juveniles in conflict with the law; organize general preventive work with children, including at home, in schools and educational institutions.

The conclusions on the main task of the police, which is to change the conceptual principles of service and operational activities, is away from public-oriented priorities and philosophy asserting socially-oriented proactive (preventive) activities.

Key words: *police functions; Police authorities; Department of Preventive National Police of Ukraine; explain preventive activity (prevention); prevention activities; prevention of offenses.*

УДК 376+34

С.П. Пекарський

**ЩОДО НЕОБХІДНОСТІ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ
ПІДГОТОВКИ СПІВРОБІТНИКІВ ПІДРОЗДІЛІВ
КРИМІНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ СТРУКТУРНОГО
РЕФОРМУВАННЯ МВС УКРАЇНИ**

У статті на підставі теоретичного аналізу визначено необхідність удосконалення системи підготовки співробітників підрозділів кримінальної поліції в умовах структурного реформування МВС України. Система підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції включає початкову підготовку поліцейського, фахову підготовку як фахівця для підрозділів кримінальної поліції, підвищення кваліфікації тощо. Система підготовки повинна мати практичну складову.

Ключові слова: *кримінальна поліція, відомча освіта, освітні послуги, вищий навчальний заклад, оперативно-розшукова діяльність, протидія злочинності.*

Постановка проблеми. Сучасний розвиток Національної поліції України характеризується проведенням законодавчих та структурних змін, направлених на створення органу європейського зразка. Потреба підвищення якості підготовки фахівців визначається тим, що з 2014 року МВС України вжито структурних, організаційних і практичних заходів щодо якісних змін у діяльності оперативних підрозділів ОВС. Були зроблені кроки в напрямі реалізації Стратегії розвитку органів внутрішніх справ України та Концепції першочергових заходів реформування системи МВС України, які затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22 жовтня 2014 року №118-р [1]. Відповідно до вимог Закону України «Про Національну поліцію» у складі поліції функціонує кримінальна поліція [2]. Якісне виконання функціональних обов'язків працівниками підрозділів кримінальної поліції залежить від їхньої фахової підготовки та моральної готовності до протидії злочинності. Тому в умовах реформування МВС України є нагальна необхідність удосконалення системи підготовки співробітників підрозділів кримінальної поліції безпосередньо за напрямками діяльності даних підрозділів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні питання підготовки фахівців для органів внутрішніх справ досліджувалися в наукових доробках С.В. Албула, М.І. Ануфрієва, О.М. Бандурки, В.М. Бесчастного, М.Г. Вербеньського, В.Я. Горбачевського, О.М. Джузі, Е.О. Дідоренка, О.Ф. Долженкова, Ю.С. Казанського, В.В. Коваленка, Я.Ю. Кондратьєва, М.В. Корнієнка, О.Є. Користіна, А.В. Мовчана, П.П. Михайленка, Д.Й. Никифорчука, Ю.Ю. Орлова, В.Л. Ортинського, М.М. Перепелиці, І.Ф. Хараберюша, В.І. Шакуна, М.Л. Шелухіна, І.Р.Шинкаренка та ін. Науковці розглядали різні проблемні питання діяльності раніше існуючих структурних підрозділів кримінальної міліції. Але необхідність комплексного діалектичного аналізу, усебічного врахування впроваджених правових новел з організації та регламентації діяльності Національної поліції для підготовки фахівців реформованих та утворених підрозділів кримінальної поліції обумовили актуальність представленої праці.

Формування цілей. Метою наукової статті є визначення напрямів удосконалення системи підготовки співробітників підрозділів кримінальної поліції в умовах структурного реформування МВС України. Об'єктом дослідження є правові відносини у сфері протидії злочинності, забезпечення охорони громадського порядку та основ національної безпеки. Предметом дослідження є система підготовки співробітників підрозділів кримінальної поліції в умовах структурного реформування МВС України. Автор висуває гіпотезу про те, що після впровадження у 2012 році Кримінального процесуального кодексу України [3] та внесення відповідних змін до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» [4], прийняття та введення в дію Закону України «Про Національну поліцію» [2] забезпечення професійної майстерності, психологічної сталості та моральної вихованості працівників кримінальної поліції є важливим чинником забезпечення правопорядку й законності в державі.

Виклад основного матеріалу. Процес реформування відбувається в різних підрозділах кримінальної поліції: Департаменті карного розшуку, Департаменті кримінальної розвідки, Департаменті боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми. Також до структури кримінальної поліції входять: Департамент оперативної служби, Департамент оперативно-розшукових заходів, Управління виявлення небезпечних матеріалів та екологічних злочинів. Своєю чергою ми стали свідками формування міжрегіональних територіальних органів у складі кримінальної поліції, а саме: Департаменту внутрішньої безпеки, Департаменту протидії наркозлочинності, Департаменту кіберполіції та Департаменту захисту економіки [5].

Отже, вищезазначені підрозділи кримінальної поліції направляють зусилля на реалізацію державної політики у сферах забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства й держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки й порядку. Особливістю реалізації цієї державної політики підрозділами кримінальної поліції є необхідність реалізації оперативно-розшукової функції, парадигмою якої є поєднання гласних і негласних оперативно-розшукових заходів у протидії злочинності.

Своєю чергою в теорії і практиці ОРД набули широкого поширення такі напрями діяльності, як кримінальна розвідка [6: 7], аналітична розвідка [8], комп'ютерна розвідка, забезпечення інформаційної безпеки [9], які на нашу думку, протягом останніх десятиліть змінили зміст оперативно-розшукової діяльності. Окрім того, на думку А.С. Політової [10, с. 345], характер діяльності кримінальної міліції (станом на 2013 рік – прим. автора) обумовлений етимологічним змістом терміна, винесеного в його назву. Безпосередньо підрозділи кримінальної поліції протидіють найбільш небезпечним злочинам до яких законодавець передусім відніс злочини проти життя та здоров'я, майнові злочини. За такими злочинами обов'язкове досудове розслідування. Також розшук різних категорій осіб: злочинців, які переховуються від органів досудового розслідування, суду, або які ухиляються від відбування покарання, безвісно відсутніх відносять до компетенції підрозділів кримінальної поліції. Протидія наркозлочинності, економічній злочинності, торгівлі людьми, протидія посадовим, корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням також відносять до компетенції відповідних підрозділів кримінальної поліції. Забезпечення якісного проведення негласних слідчих (розшукових) дій, використання спеціальної техніки при здійсненні досудового розслідування за окремими дорученнями слідчого відповідно до вимог КПК України [3, ст. 41] здійснюється також уповноваженими підрозділами кримінальної поліції.

Саме тому слід зазначити проблемні аспекти підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції. Так, відповідно до предмета цього дослідження слушною є порушена визначена М.М. Перепелицею проблема, яка існує в сучасній Україні, це - відірваність наукових та навчально-наукових установ МВС від практичних потреб оперативних підрозділів [11, с.281]. На його думку, наукові та методичні розробки, видані такими установами, здебільшого не використовуються на практиці. В окремих випадках це відбувається

тому, що запропоновані напрацювання є неактуальними для потреб практики. Також спостерігається тенденція до значного зменшення кількості наказів МВС України та спеціальної літератури, які надходять до навчальних закладів, у тому числі у сфері здійснення оперативно-розшукової діяльності. Зокрема це стосується Положень з організації діяльності різних підрозділів кримінальної поліції. Тому такий стан відсутності нормативних актів негативно впливає на підготовку фахівців, наслідки чого можуть відобразитися на їх практичній діяльності після закінчення навчання. Також постає закономірно питання про підготовку фахівців з протидії злочинам, які використовують інформаційні технології та комп'ютерні системи. Так, серед сучасних наукових доробок у дослідженнях В.В. Коваленка [12, с.327-329], М.В. Карчевського [13], І.Ф. Харабєрюша, В.Я. Мацюка, В.А. Некрасова, О.І. Харабєрюша [14] в більшості розглядаються питання щодо підготовки фахівців з протидії кіберзлочинності. Але при наявній схожості визначення певних об'єктів оперативної протидії підготовка та перепідготовка фахівців для протидії злочинам, які вчиняються за допомогою комп'ютерних технологій або мережі Інтернет вимагає окремого розгляду. Як приклад, протидія кіберзлочинам та злочинам у сфері суспільної моралі відносяться до компетенції різних підрозділів кримінальної поліції. Саме тому окрім вивчення загальноправових та спеціальних дисциплін з діяльності працівника підрозділу кримінальної поліції виникає потреба посиленого вивчення інформаційних технологій, іноземних мов окремих математичних і технічних спеціальних дисциплін та спецкурсів.

На нашу думку, освітні послуги з підготовки фахівців за державним замовленням – курсантів, слухачів для підрозділів кримінальної поліції за напрямками підготовки «Правоохоронна діяльність», «Правознавство» потребують уніфікації. Так, аналіз навчальних планів, робочих навчальних програм з дисциплін вищих навчальних закладів системи МВС України свідчить про відсутність єдиного підходу до системи вивчення блоку дисциплін оперативно-розшукової спеціалізації. Тому пропонуємо утворити міжвідомчу робочу групу до складу якої необхідно ввести представників усіх вищих навчальних закладів системи МВС України та профільних підрозділів кримінальної поліції. Ця робоча група повинна розробити та погодити базовий навчальний план з вивчення загальної та особливої частин оперативно-розшукової діяльності. Також потрібно визначити оптимальну кількість навчальних курсів та спецкурсів з підготовки фахівців для різних підрозділів кримінальної поліції. Окремим курсом повинна бути визначена навчальна дисципліна з вивчення основ негласного співробітництва. З урахуванням режимних вимог щодо недопущення витоків інформації, яка обмежена в обігу, або відноситься до державної таємниці, на нашу думку, вирішення проблеми якісного надання освітніх послуг для майбутніх співробітників кримінальної поліції потребує як наукового обговорення так і практичної реалізації.

Окрім того, в умовах структурного реформування МВС України відбувається оновлення особового складу підрозділів кримінальної поліції, що передбачає необхідність упровадження системи підготовки фахівців для підрозділів

кримінальної поліції, яка в себе включає початкову підготовку поліцейського, фахову підготовку як фахівця для підрозділів кримінальної поліції, підвищення кваліфікації тощо. Наголошуємо про необхідність дотримання практичної спрямованості навчального процесу на різних етапах підготовки та перепідготовки. Особливо це питання актуальне під час підвищення кваліфікації керівних кадрів кримінальної поліції.

Зазначимо, що сучасний розвиток українського суспільства характерний упровадженням інформаційних технологій у різні сфери життя. Це відкриває перспективи для використання інформаційних технологій в навчальному процесі та практичній діяльності працівників підрозділів кримінальної поліції, а також розвиток дистанційної форми навчання. Тому виникає необхідність здійснювати підготовку фахівців-інтелектуалів, які вже на початковому етапі пошуку інформації могли б передбачити результати судового розгляду кримінального провадження, розпочатого на підставі наданої оперативним працівником кримінальної поліції інформації про факт підготовки або вчинення неочевидного або латентного злочину. У цьому плані система відомчої освіти покликана відображати не тільки якісні перетворення, що відбуваються в підрозділах кримінальної поліції, але й випереджати їх: готувати фахівців до сприймання нових ідей, підходів до здійснення оперативно-розшукової функції, негласних слідчих (розшукових) дій. Оскільки відомча освіта є органічним ланкою єдиної державної освітньої системи України, вищі навчальні заклади системи МВС повинні прагнути досягнення якісно нового рівня в кадровому забезпеченні підрозділів кримінальної поліції. І тому у процесі надання освітніх послуг розгляд проблем організаційних і правових засад оперативно-розшукової діяльності, особливо її негласний характер, пошук шляхів їх вирішення слід здійснювати, поєднуючи теоретичні та практичні питання протидії злочинності.

Загальновідомо, що одним зі способів підвищення ефективності протидії злочинності є поєднання всіх досягнень оперативно-розшукової науки із сучасними досягненнями наук не лише кримінально-правового спрямування (кримінальне право, кримінальний процес, кримінологія, криміналістика, судова експертиза, віктимологія тощо), а й інших наук - інформатики, кібернетики, філософії, соціології, правової статистики, психології тощо. На нашу думку, організація розроблення та реалізації навчальних програм, спрямованих на підготовку фахівців з протидії злочинам, у тому числі тим, що вчиняються в мережі Інтернет є одним з напрямів удосконалення діяльності підрозділів кримінальної поліції.

В умовах створення в системі Національної поліції підрозділів кримінальної поліції є необхідність унесення змін до оперативно-розшукового законодавства для чіткого визначення правових засад й організації як оперативно-розшукової діяльності, так і досудового розслідування. Так, наявний з кінця 2012 року досвід упровадження норм КПК України вимагає перегляду підстав для заведення, ведення та закриття оперативно-розшукових справ, чіткого визначення й розмежування оперативно-розшукових заходів та слідчих дій

(у тому числі й негласних слідчих (розшукових) дій). Окрім того, визначення компетенції оперативних підрозділів щодо ініціювання проведення слідчих дій з виявлення латентних злочинів за принципом «від особи до злочину» потребує внесення відповідних змін у чинний КПК України. Ця пропозиція обумовлена тим, що чинний КПК України в загальному тлумаченні регламентує порядок провадження щодо вчинення очевидних та неочевидних злочинів загальнокримінальної спрямованості, оперативно-розшукове документування та досудове розслідування яких здійснюється за принципом «від злочину до особи».

Окрім того, у питаннях оперативно-розшукового забезпечення виявлення злочинів зазначаємо необхідність наукової організації діяльності щодо їх попередження. На нашу думку, до такої діяльності потрібно віднести:

1. Розроблення загальної теоретичної концепції оперативно-розшукового попередження. На підставі цієї концепції необхідно розробляти науково-практичні рекомендації з попередження та профілактики конкретних злочинів відповідно до компетенції різних підрозділів кримінальної поліції.

2. У межах структурного реформування МВС України, змін кримінального процесуального та оперативно-розшукового законодавства виникає необхідність розробки відомчого нормативного регулювання організаційно-тактичних питань оперативно-розшукової профілактики підрозділами кримінальної поліції. Так, наприклад, реформування підрозділу кримінальної поліції у справах дітей у підрозділ молодіжної превенції не вирішує загальну проблему протидії дитячій та молодіжній злочинності. Навпаки, залишається невирішеним питання визначення суб'єкта, його компетенції з протидії злочинності серед осіб, які не досягли вісімнадцятирічного віку. Тому підготовка фахівців уповноважених протидіяти дитячій злочинності [15], на нашу думку, залишається невирішеною.

Також існує необхідність постійного оновлення теорії та практики оперативно-розшукової діяльності щодо виявлення ознак підготовки та вчинення злочинів за напрямками діяльності відповідних підрозділів кримінальної поліції. Це вимагає своєчасну підготовку спеціалізованої навчальної літератури та окремих відомчих нормативно-правових актів, які регламентують кожного підрозділу кримінальної поліції.

Окрім вищезазначеного, в умовах загострення соціально-економічного стану в країні, проведення антитерористичної операції на території Донецької та Луганської областей виникає необхідність якісної тактико-спеціальної підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції. Тактико-спеціальна підготовка є частиною спеціальної підготовки, тобто професійної освіти. Виникла потреба проведення навчальних занять в умовах наближених до реальних, тобто бойових. Участь у проведенні спеціальних операцій, відпрацювання території, населеного пункту, робота у складі мобільних груп з виявлення озброєних груп терористів ставить нові завдання перед тактико-спеціальною підготовкою працівників кримінальної поліції. Тактико-спеціальна підготовка

поєднується зі спеціальною фізичною підготовкою та заходами особистої безпеки. Так, готовність до виконання бойових завдань передбачає:

- знання відповідних законодавчих та нормативних актів;
- планування заходів;
- прогнозування результатів проведення спеціальних операцій;
- вогневу, спеціальну фізичну та психологічну підготовку та готовність до виконання завдання;

- особисту дисциплінованість та дотримання субординації;
- підтримання постійної боєздатності;
- дотримання заходів особистої та колективної безпеки.

Це передбачає володіння відповідними знаннями, вміннями та навичками у підборі та користування спеціальними засобами, різними видами зброї та екіпірування, заходами безпеки тощо.

Підсумовуючи теоретичний аналіз предмета цього дослідження, пропонуємо при плануванні й організації надання освітніх послуг для підготовки співробітників підрозділів кримінальної поліції використовувати досвід підготовки фахівців для підрозділів патрульної поліції. Так, наказом МВС України від 16.03.2015 № 276 затверджено «Положення про організацію курсів первинної професійної підготовки (спеціалізації) працівників підрозділів патрульної служби» [16]. Метою цього курсу є надання базових знань та практичних навичок, які необхідні для ефективного виконання професійної діяльності працівників підрозділів патрульної служби. Проведення навчальних занять на курсах відрізняється від надання традиційних освітніх послуг у вигляді лекційних, семінарських та практичних занять. Тематичний план передбачає актуалізацію засвоєння знань, наявність дискусії, використання презентаційних технологій, виклад лекційного матеріалу з подальшою роботою в мікрогрупах (з елементами рольових ігор) з розгляду та обговорення різних ситуаційних завдань.

Висновки. На підставі всього вищезазначеного ми можемо констатувати, що в умовах структурного реформування МВС України нами визначена необхідність удосконалення системи підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції. Висловлені пропозиції з організації навчального процесу, що враховують необхідність підготовки за оперативно-розшуковою спеціалізацією, дотримання вимог режиму секретності щодо недопущення розголошення інформації, яка відноситься до державної таємниці. Також акцентовано увагу на використанні сучасних інформаційно-комунікативних технологій при наданні освітніх послуг. Окремо зазначена необхідність і тактико-спеціальної підготовки.

Використані джерела:

1. Про затвердження Стратегії розвитку органів внутрішніх справ України та Концепції першочергових заходів реформування системи МВС України : розпорядження Кабінету Міністрів України від 22 жовт. 2014 р. №118-р. [Елек-

тронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1118-2014-p>.

2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 518-VIII // Відомості Верховної Ради (ВВР). 2015. - № 40-41. - С. 379.

3. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар / За заг. ред. проф.. В.Г. Гончаренка, В.Т. Нора, М.С. Шумила. - К. : Юсініан, 2012. - 1224 с.

4. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18 лютого 1992 р. № 2135 (зі змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. - 1992. - № 22. - С. 303

5. Структура Національної поліції [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.npu.gov.ua/uk/publish/article/1795723>

6. Користін О.Є. Нова парадигма оперативно-розшукової діяльності: до питання концептуалізації кримінальної розвідки органів внутрішніх справ / О.Є. Користін // Оперативно-розшукова діяльність та кримінальний процес: теоретико-праксиологічний дискурс щодо їх співвідношення в умовах реформування органів внутрішніх справ України : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. 22-23 квіт. 2015 р. - Одеса: ОДУВС, 2015. - С. 4-5.

7. Албул С.В. Новелізація методології оперативно-розшукової діяльності органів внутрішніх справ у контексті реалізації розвідувальної функції / С.В. Албул // Оперативно-розшукова діяльність та кримінальний процес: теоретико-праксиологічний дискурс щодо їх співвідношення в умовах реформування органів внутрішніх справ України : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. 22-23 квіт. 2015 р. - Одеса: ОДУВС, 2015. - С. 5-7.

8. Аналітична робота в оперативно-розшуковій діяльності: навчальний посібник / Д.Й. Никифорчук, О.Ю. Бусол, Г.М. Бірюков. - К.: НАВС, 2012. - 152 с.

9. Хараберюш І. Ф. Використання оперативно-технічних засобів у протидії злочинам, що вчиняються у сфері нових інформаційних технологій : моног. / Хараберюш І. Ф., Мацюк В. Я., Некрасов В. А., Хараберюш О. І. - К. : КНТ, 2007. - 196 с.

10. Політова А.С. Підготовка кадрів для підрозділів кримінальної міліції в сучасних умовах / А.С. Політова // Діяльність підрозділів кримінальної міліції: сучасний стан та перспективи вдосконалення: тези доповідей та повідомлень учасників Міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 12 квітня 2013 р.). - Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2013. - С. 344-348;

11. Перепелиця М. М. Оперативно-розшукова діяльність: минуле, сьогодення, майбутнє / М. М. Перепелиця // Форум права. - 2014. - № 3. - С. 279-283 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2014_3_47.pdf

12. Коваленко В.В. Щодо підготовки фахівців з протидії кіберзлочинності / В.В. Коваленко // Діяльність підрозділів кримінальної міліції: сучасний стан та перспективи вдосконалення: тези доповідей та повідомлень учасників Між-

народної науково-практичної конференції (м. Львів, 12 квітня 2013 р.). – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2013. – С.327-329

13. Карчевський М. В. Злочини у сфері використання комп'ютерної техніки : навч. посіб. / М.В. Карчевський. – К.: Атіка, 2010. – 168 с.

14. Хараберюш І. Ф. Використання оперативно-технічних засобів у протидії злочинам, що вчиняються у сфері нових інформаційних технологій : моног. / Хараберюш І. Ф., Мацюк В. Я., Некрасов В. А., Хараберюш О. І. – К. : КНТ, 2007. – 196 с.

15. Про органи і служби в справах дітей та спеціальні установи для дітей: Закон України від 24 січ. 1995 р. №20 / 95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 6.– Ст. 35.

16. Положення про організацію курсів первинної професійної підготовки (спеціалізації) працівників підрозділів патрульної служби: затверджено Наказом МВС України від 16.03.2015 № 276.

Пекарский С.П. О необходимости усовершенствования системы подготовки сотрудников уголовной полиции в условиях структурного реформирования МВД Украины

В статье на основании теоретического анализа определена необходимость усовершенствования системы подготовки сотрудников уголовной полиции в условиях структурного реформирования МВД Украины. Система подготовки специалистов для подразделений уголовной полиции должна включать в себя первоначальную подготовку полицейского, специальную подготовку как специалиста для подразделений уголовной полиции, повышение квалификации и т.д. Система подготовки должна иметь практическую составляющую.

Ключевые слова: уголовная полиция, ведомственное образование, образовательные услуги, высшее учебное заведение, оперативно-розыскная деятельность, противодействие преступности.

Pekarskiy S.P. As for the need to improve the system of the criminal police units training in terms of structural reform of the Interior Ministry of Ukraine

This article provides a detailed and comprehensive analysis of the current state of training of criminal militia units. It has been found that according to the Law of Ukraine "On the national police" in the functioning of the police, such units as criminal police, patrol police, the preliminary investigation, the police guards, special police, special purpose police. In addition operate within police research institutions and institutions of support can be formed. Immediately structural changes occur in the units that are part of the criminal police department namely: criminal investigation, criminal intelligence combating crimes related to trafficking. In addition to the structure of the National Police Criminal Police composition also includes: Department of Operational Services, Department of operational search activities, the Office detecting hazardous materials and environmental crimes. In turn, we also have witnessed the formation of inter-territorial bodies consisting of Crimi-

nal Police, namely the Department of combating drug crime, cyber crimes Department and the Department of Economics protection.

Thus mentioned criminal police units direct their efforts for the implementation of state policy in ensuring the protection of human rights and freedoms, interests of society and the state, fighting crime, maintaining public security and order. The feature of the implementing of the public policy by the departments of criminal police is the need for the implementation of operational functions, the paradigm of which is the combination of overt and covert search operations in combating crime.

The attention is paid to the fact that in terms of structural reform of the Interior Ministry of Ukraine updating the units of the criminal police takes place, which requires the introduction of training for the units of the criminal police, which in itself includes initial training of a policeman, trained as a specialist for units of the criminal police increased training and so on. The need to respect the practical orientation of the educational process at various stages of training and retraining is emphasized.

The nature of criminal police activity is determined by due etymological meaning of the term given in its name. Departments of Criminal Police are intended to fight the most dangerous offenses to which the legislator has primarily attributed crimes against life and health. For such crimes pre-trial investigation is compulsory. Also search for different categories of people: criminals fleeing from the pre-trial investigation, trial, or are evading punishment, of missing persons is the responsibility of the criminal police units.

The author hypothesizes that since the introduction of the Criminal Code of Ukraine in 2012 and the amendments made to the Law of Ukraine "On operative and search activity" providing professional skills, psychological sustainability and moral education of the criminal police is an important factor in ensuring law and order and legality in the state.

In considering this issue the author states that the modern development of Ukrainian society is characterized by the introduction of information technologies in various spheres of life. This opens new perspectives for the use of information technologies in the educational process and practical activity of the criminal police units. Therefore there is a need to train professionals intellectuals who initially finding information could predict the results of the trial of the criminal proceedings initiated on the basis of the operative information about the commission or preparation of not obvious or latent crime. In this regard, departmental education system is designed to reflect not only the qualitative changes occurring in the departments of Criminal Police, but ahead of them: to train specialists to perception of new ideas and approaches to the implementation of operative and search functions. As departmental education is an integral element of a unified national education system of Ukraine, higher educational institutions of the MIA should seek to achieve a new level of staffing in departments of the criminal police. Therefore, consideration of issues of organizational and legal principles of operation and search activities, especially its secret nature, finding ways to solve them should be carried out by combining theoretical and practical issues. Therefore, one way to improve the efficiency

of combating crime is the combination of all the achievements of investigative science of modern achievements of science not only of legal guidance (Criminal law, Criminal procedure, Criminology, Criminalistics etc.), and other sciences-computer science, cybernetics, philosophy, sociology, psychology and others.

There is also a need for constant updating of theory and practice of operative and search activities for preparation and detection of crimes for the activities of relevant criminal police departments. In turn this requires timely preparation of specialized textbooks and individual departmental regulatory acts that govern each department of the criminal police. Subject to operational requirements to prevent leaks of information that is limited to use, or relates to state secrets solving this problem requires a scientific discussion and implementation.

Key words: *criminal police, departmental education, educational services, institution of higher education, operative and search activity, combating crime.*

УДК 342.951

**Т.В. Філіпенко,
А.С. Філіпенко**

СПЕЦІАЛЬНІ САНКЦІЇ ЯК ВИД АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У СФЕРІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті визначено підстави та порядок застосування спеціальних санкцій у сфері зовнішньоекономічної діяльності, проаналізовано їх призначення, надано пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства, що спрямовані на зменшення та профілактику правопорушень у зовнішньоекономічній сфері.

Ключевые слова: *зовнішньоекономічна діяльність, суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, ліцензування, обмеження, спеціальні санкції, штрафи, правопорушення, адміністративна відповідальність.*

Постановка проблеми. Перехід незалежної України до ринкової економіки, розвиток світових інтеграційних процесів, ускладнення міжнародних господарських зв'язків потребують постійного вдосконалення правової регламентації зовнішньоекономічної діяльності відповідно до міжнародних вимог і стандартів.

Правопорушення у сфері зовнішньоекономічної діяльності – це протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, що посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, установленний порядок правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності й за яку міжнародними та національними нормами права передбачено юридичну відповідальність.

Правопорушення у сфері зовнішньоекономічної діяльності викликають тінізацію зовнішньоекономічних відносин, сприяють створенню протиправних схем відтоку валютних коштів за межі України, неповерненню валютної виручки з-за кордону, ухиленню від оподаткування, контрабанді та скоєнню інших правопорушень.